

מאורות אל העבר

כג תשרי תרע"ח | 09/10/1917

גיבורת ניל"י (מות שרה אהרונסון)

שרה אהרונסון. צילום: נחלת הכלל ויקיפדיה

היריות שנשמעו מתוך חדר האמבטיה בבית משפחת אהרונסון שבזכרון-יעקב הזעיקו למקום את השומרים הטורקיים, שזעמו על כך שלא יוכלו להמשיך יותר בעיניים. שלושה ימים לאחר שירתה בעצמה, בכ"ג בתשרי תרע"ח (9.10.1917), נפטרה שרה אהרונסון מפציעה. היא גדלה באחת ממשפחות המייסדים של זכרון-יעקב, הייתה מקורבת לאחיה אהרון, וסייעה בידו בהקמת רשת הריגול ניל"י שנועדה לזרז את הגעת הבריטים לארץ ולסייע במיגור העריצות הטורקית. במסעה חזרה לארץ מאיסטנבול שבטורקיה, לאחר שנפרדה מבעלה, נחשפה שרה למוראות טבח הארמנים, והייתה נחושה לפעול בכל כוחה נגד הטורקים. לאחר שעזב אהרון את הארץ, פיקדה שרה על המחותרת, והעבירה ידיעות חיוניות למאמץ המלחמה הבריטי. חוסר זהירות והלשנות הביאו ללכידת הרשת. שרה סירבה לגלות לחוקריה את שמות חברי הרשת והעדיפה להתאבד. העובדה שמחתרת ניל"י הייתה מזוהה עם מפלגות הימין ביישוב היהודי, הביאה להשכחת פעילותה במשך שנים רבות. העוול תוקן לאחר שנים רבות בידי דבורה עומר, שספרה "שרה גיבורת ניל"י" הפך לאחד מספרי הילדים הנפוצים ביותר בישראל, והפך את דמותה של שרה לגיבורה לאומית.